

Del 1

Hjälpmedel vid rörelsehinder, talskador,
kognitiva och medicinska funktionshinder

Grundläggande riktlinje för alla typer av hjälpmedel

Som grund för förskrivning av alla hjälpmedelsanvisningar finns dokumentet Grundläggande förskrivningsriktlinje. Denna riktlinje hittar du här:

<https://www.ltkalmar.se/Documents/Samarbetsportalen/Patientadministration/Hj%c3%a4lpmedel/Riktlinjer%20f%c3%b6r%20hj%c3%a4lpmedelsf%c3%b6rskrivning/Grundl%c3%a4ggande%20f%c3%b6rskrivningsriktlinjer.pdf>

Termer och begrepp

Hjälpmedel för det dagliga livet

Individuellt utprovad produkt som syftar till att bibehålla eller öka aktivitet, delaktighet eller självständighet genom att kompensera en funktionsnedsättning (SOS termbank)

Hjälpmedel för vård och behandling

Förskriven medicinteknisk produkt som syftar till att kontrollera, bibehålla eller förbättra ett medicinskt tillstånd och som är avsedd att kunna användas utan hälso- och sjukvårdsutbildning

(SOS termbank)

Bedöma behov av insats

Hjälpmedel är en integrerad del av behandling och/eller habilitering samt rehabilitering och ska komplettera andra åtgärder. Att bedöma behov av insatser handlar om att identifiera hälsotillstånd. En förskrivare börjar därför bygga sin bedömning på de behov av stöd som patienten själv, eller personer i patientens omgivning, uttalar. Behovsbedömningen ska utgå från patientens hela livssituation, vilket innebär att förskrivaren måste ta hänsyn till patientens såväl fysiska som psykiska och sociala behov. Patientens inflytande i förskrivningsprocessen är väsentlig och ska bemötas med respekt. Det gäller att ta tillvara de erfarenheter och kunskaper som finns för att på bästa sätt kunna tillgodose de behov som en funktionsnedsättning innebär. Förskrivaren ställer sedan de uttalade behoven i relation till andra planerade och/eller genomförda åtgärder, för att därefter välja väg till hjälpmedel. Planerade och beslutade insatser samt individuella målsättningar ska ingå i rehabiliterings- eller habiliteringsplaner och det är viktigt att tydliggöra målet med förskrivning av ett hjälpmedel. Utgångspunkten är att patientens behov ska tillgodoses med så kostnadseffektiva hjälpmedel och/eller lösningar som möjligt. Om patienten samtycker bör samordning även ske med andra eventuella involverade verksamheter.

Prioriteringar

Förskrivning av hjälpmedel sker utifrån individens behov och den som förskriver hjälpmedel ska beakta såväl effekter på patientens hälsa och livskvalitet som konsekvenser för patienten vid uteblivet hjälpmedel. Förskrivaren ska dessutom ta hänsyn till både hjälpmedlets evidensbaserade dokumenterade effekt för patienten och kostnadseffektiviteten. Det innebär att förskrivaren i valet mellan olika åtgärder alltid bör eftersträva rimliga relationer mellan kostnad och effekt, mätt i hälsa och livskvalitet.

Egenansvar

Med egenansvar avses att patienten själv får bekosta hjälpmedlet, t.ex. är hjälpmedel för idrotts- eller motionsutövning egenansvar. Hjälpmedel som i huvudsak används på arbetet eller utbildning t.ex. SFI, Kommunal vuxenutbildning, folkhögskola och högskola, finansieras inte av Region Kalmar

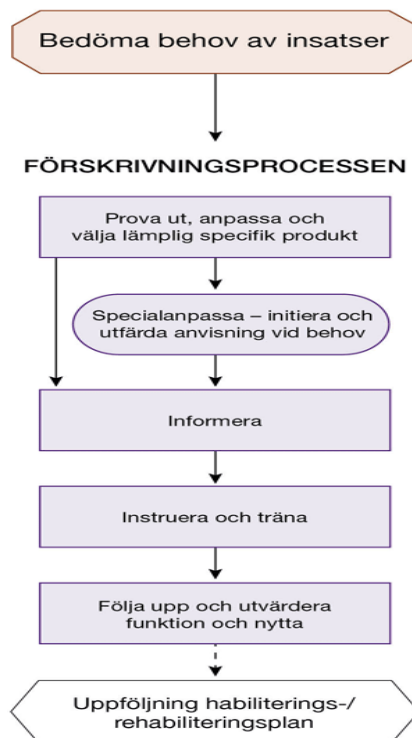
län. Patienten rekommenderas att ta kontakt med arbetsgivare, skola och Försäkringskassan.

Egenvårdsprodukt

Egenvårdsprodukter rekommenderas när det inte finns något behov av hälso- och sjukvårdens kompetens för individuell utprovning. Om patientens hjälpmedelsbehov inte omfattas av hälso- och sjukvårdens ansvar är han eller hon hänvisad till att själv köpa produkten inom sitt egenansvar. När produkten finns tillgängligt på den allmänna marknaden och är tillgänglig för alla räknas det också som en egenvårdsprodukt.

Förskrivningsprocessen

En medicinsk bedömning är förutsättning för förskrivning och ska genomföras av definierade funktioner och yrkeskategorier inom Region Kalmar län för respektive hjälpmedelsområde. Om förskrivning är en del i ett teamarbete ska det tydligt framgå av interna rutiner vilka delar av processen som vårdgivarens personal är ansvariga för.

Uppföljning av förskrivning

Uppföljningsansvaret för en förskriven produkt anges i 9§ SOSFS 2008:1 Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården.

Förskrivningsrätt

Rätten att förskriva styrs av enskild verksamhetschef som avgör vem inom berörd verksamhet har förskrivningsrätt och vilka medicintekniska produkter det avses. Förskrivningsrätt innebär ansvar för utprovning information, träning och uppföljning. Privata vårdgivare har förskrivningsrätt endast när beslut fattas i vårdavtal. Verksamhetschefen ansvarar för att förskrivaren har den kompetens som behövs för att utföra uppgiften

Verksamhetschefens ansvar enligt Socialstyrelsens författning SOSFS 2008:1

5 § Verksamhetschefen ska, efter uppdrag, ansvara för att

- 1) utse vem eller vilka av den behöriga hälso- och sjukvårdspersonalen som ska få förskrivningsrätt
- 2) göra bedömningar, i enlighet med 3 kap. 7 §, av behörig personals utbildningar och kompetens.

6 § Verksamhetschefen ska, efter uppdrag, förteckna vilka förbrukningsartiklar inom läkemedelsförmånerna som var och en av dem som har förskrivningsrätt får förskriva utifrån vars och ens kompetens.

Ekonomiskt ansvar

Bedömnings- tillika besöksavgift ska erläggas i enlighet gällande regelverk för avgifter – [se avgiftshandboken/](#)

Samverkan

Då en patient kan ha kontakt med flera olika vårdgivare för samma funktionsnedsättning är det viktigt att samråd sker mellan vårdgivarna för att få en samordning och helhetssyn av hjälpmedelsinsatserna. I det fall flera kompetenser behövs för att säkerställa att patienten får lämpliga hjälpmedel ansvarar berörd vårdpersonal för att ett samverkansmöte med berörda kompetenser anordnas.

HJÄLPMEDEL VID PERSONLIG MEDICINSK BEHANDLING

För mer detaljerad beskrivning avseende kostnadsansvar gällande de tillbehör och förbrukningsartiklar som tillhör gruppen behandlingshjälpmedel se bilaga 1.

Hjälpmedel för andning

Patienten ansvarar för att sköta utrustningen så att den håller länge. Tillbehör och förbrukningsutrustning rengörs och byts ut enligt instruktion från förskrivare

Patienten kontaktar hjälpmedelscentralen vid avhjälpande underhåll av apparatur.

Patienten kontaktar sin förskrivare vid upplevd otillräcklig behandling, vid behov av kontroll av sin behandling, vid förändrade fysiska förutsättningar som gör att behandlingen eller hjälpmedlets funktion eller passform behöver förändras, problem med tillbehör/förbrukningsmaterial som skaver eller har dålig passform, problem med tillbehör/förbrukningsmaterial som ger allergiska utslag, behov av utbildning gällande den medicinska apparaturen och dess tillbehör.

Inhalator

Hjälpmedel som hjälper en person att inandas eller fördela medicin i form av ånga, gas, aerosol eller fint pulver.

Här ingår t.ex. jet-dispensers, automatiska inhalatorer, tryckrespiratorer, ultraljudsnebulisatorer, samt nebulisatorer med doseringsaerosoler med tillbehör.

Förskrivare

Läkare vid sjukhusklinik där inhalationsbehandling förekommer.

Anvisning

Utprovning görs av Sjukgymnast/Fysioterapeut eller utsedd förskrivare med erfarenhet av inhalationsterapi. Förskrivning bör dock alltid ske i samråd med sjukgymnast/fysioterapeut med erfarenhet av inhalationsterapi.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

Befuktningsanläggning/nebulisator vid cystisk fibros

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid barnklinik.

Anvisning

Nödvändiga tillbehör och rengöringsmaterial till dimtält är bidragsberättigade.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

Utrustning vid sömnapné

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid sjukhusklinik med specialistkompetens inom öron-näsa-hals eller lungmedicin.

Anvisning

Patienten ska vara väl utredd för sin sömnapné och vald utrustning ska ha visat god effekt.

Sjuksköterska kan ansvara för utprovningen.

Egenavgift

1800 kronor för grundutrustningen, vid behov av nytt tillbehör, mask, står brukaren för kostnaden. Det ankommer på förskrivande enhet att informera om och inkassera avgiften. Avgiften tillfaller den förskrivande enheten.

Anmärkning

Kostnaden exklusive egenavgift bärs av förskrivande klinik.

Respirator/ventilator

Förskrivare

Överläkare vid medicin-, lung- eller barnklinik i samråd med lungöverläkare.

Anvisning

Sjuksköterska kan ansvara för utprovningen.

Anmärkning

Kostnaden för apparat såväl som övrig materiel bärs av förskrivande klinik.

Oxygenkoncentrator/anrikare

Förskrivare

Överläkare vid med medicin-, lung- eller barnklinik i samråd med lungöverläkare.

Anvisning

Patienten ska tränas in med förskrivna oxygenutrustning på sjukhus.

Medicintekniker svarar för utleverans, information och fortlöpande service och underhåll. Syrgasutrustning kan förskrivas som komplement, se föreskrifter enligt nedan.

Sjuksköterska kan ansvara för utprovningen.

Anmärkning

Kostnaden för apparat såväl som övrig materiel bärs av förskrivande klinik.

SlEMSUG

Förskrivare

Distriktsläkare, Överläkare och Specialistläkare

Anvisning

Sjuksköterska kan ansvara för utprovning.

Anmärkning

Kostnaden för sug såväl som övrig materiel bärs av förskrivande enhet/klinik.

Luftrenare/luftfuktare

obs! luftrenare rubrik Miljöförbättring ISO 9999-kod 270306

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid medicin-, lung-, barn- eller öronklinik.

Anvisning

Dessa utrustningar får förskrivas om patient under en tids prövning av aktuell apparat visat klar förbättring. För sortimentet luftrenare avses sådana som har kapacitet för mindre rum som t ex sovrum. Sanering av bostaden bör snarast genomföras som kompletterande åtgärd.

För sortimentet luftfuktare gäller stor restriktivitet, endast tracheotomerade och laryngextomerade patienter bör komma ifråga.

Sjuksköterska kan ansvara för utprovningen.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

Syrgas och regulator till syrgasflaskor, kärra samt övriga tillbehör

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid medicin-, lung- eller barnklinik.

Anmärkning

Samtliga kostnader bärs av förskrivande klinik.

Respiratormuskeltränare/PEP-mask

Förskrivare

Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar

Anmärkning

Samtliga kostnader bärs av förskrivande klinik/mottagning.

HJÄLPMEDEL VID CIRKULATIONSBEHANDLING

Hjälpmiddel för att underlätta cirkulationen genom passivt eller aktivt tryck.

Armödemsbandage för bröstopererad

Förskrivare

Distriktsläkare, Överläkare och Specialistläkare vid sjukhusklinik i samråd med Fysioterapeut/Sjukgymnast.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet/klinik.

Kompressionsstrumpor för armar och ben och andra delar av kroppen

Kläder som ger ett gradvis ökande tryck mot kroppen för att bota eller förhindra ödem efter operationer och sår av åderbråck.

Här ingår till exempel tubliknande elastiska bandage och strumpor för armar och ben för att reducera eller förhindra svullnad orsakad av cirkulationsstörningar.

Kompressionsgrad över 24 mmHG (enl. föreslaget EG-standars), klass II är förskrivningsbart.

Förskrivare

Distriktsläkare, Överläkare, Specialistläkare och ST-läkare vid sjukhusklinik.

Arbetsterapeut, Fysioterapeut/Sjukgymnast eller Sjuksköterska med medicinskt underlag av läkare.

Anvisning

Kan förskrivas till patient med uttalad cirkulationsrubbnig. Individuell utprovning/måttagning måste göras. I de fall dubbel uppsättning av strumpor/byxa klass I ersätter strumpor/byxa klass II, kan strumpor/byxa klass I förskrivas som hjälpmedel.

Längsta giltighetstid på remiss begränsas till 2 år beräknat från remissens utfärdandedatum.

Egenavgift

150 kronor för varje strumpa (300 kronor för strumpbyxa klass II). 75 kronor för varje strumpa (150 kronor för strumpbyxa klass I). Det ankommer på förskrivande enhet att informera om och inkassera avgiften. Egenavgiften tillfaller den förskrivande enheten.

Anmärkning

Kostnaden och tillbehör bärs av förskrivande enhet/klinik.

Kompressionspump/impulspump

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid sjukhusklinik.

Arbetsterapeut, Fysioterapeut/Sjuktymnast eller Sjuksköterska kan ansvara för utprovningen.

Anvisning

Ödemen ska vara synnerligen uttalade och inte behandlingsbara på annat sätt, utan risk för medicinska komplikationer.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

Kompressionsbandage till patient med svåra brännskador eller som genomgått plastikkirurgisk operation

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid hud- eller plastikkirurgisk klinik.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik

Kompressionshandskar/isotonerhandskar

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar

Anvisning

Totalt två styck per år och per hand kan förskrivas. Önskar brukaren ytterligare uppsättningar står brukaren för hela kostnaden inkl. moms.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

HJÄLPMEDEL VID LJUSBEHANDLING

UVB-ljuslampor

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare med specialistkompetens i dermatologi vid sjukhusklinik.

Egenavgift

400 kronor

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik

Insulinpumpar och infusionsaggregat

Förskrivare

Diabetessjuksköterska eller läkare

Anvisning

Förskrivs till patienter med behov av regelbunden insulinbehandling där insulinpump är att föredra före annat injektionssystem.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik

Hjälpmidlet hanteras inte av hjälpmedelsverksamheten

Doseringshjälpmedel till injektionsmaterial

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid sjukhusklinik.

Anvisning

Vid behov av förskrivning av andra hjälpmedel till följd av aktuell pump är dessa att betrakta som tillbehör.

Anmärkning

Samtliga kostnader bärs av förskrivande klinik/enhet.

MATERIAL OCH UTRUSTNING FÖR FYSISKA, FYSIOLOGISKA OCH BIOKEMISKA TESTER

Blodanalysmaterial

Här ingår till exempel talande blodsockermätare och pulsoximeter.

Förskrivare

Överläkare och specialistläkare vid sjukhusklinik.

Anvisning

Blodsockermätare med talfunktion kan endast förskrivas till person med svår synnedbudsättning eller blindhet med diabetes mellitus. Gränsvärde se WHO:s klassificering del 2, sidan 6.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

STIMULATORER

Hjälpmedel för att öka, minska eller stabilisera kroppsfunktioner med hjälp av stimulatorer som inte är att betrakta som ortoser.

Hjärtstimulatorer

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid medicinklinik.

Anvisning

Utrustningen tillhandahålls uteslutande av behandlande klinik och hanteras inte via hjälpmedelsförrådet.

Anmärkning

Kostnaden bärs av behandlande klinik

Varning

Kom ihåg, tänk på! Personer som använder hjärtstimulator ska inte använda annan typ av muskel- eller nervstimulator varför kontakt bör tas med kardiolog i varje enskilt fall. Observera att om stimulatorn används i närhet, inom 1 m, av en kortvågs- eller mikrovågsapparat kan stimulatorns utgångseffekt påverkas.

Elektrisk nervstimulator

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare inom anesthesiologi,

Alt. Överläkare vid annan klinik efter samråd med Överläkare inom anesthesiologi samt Sjukgymnast/Fysioterapeut med kompetens inom smärtfysiologi.

Anvisning

Förskrivning kan ske för en tid av högst 3 mån, inklusive utprovningstid. Därefter övergår behandlingen i egenvård. Produkten ska därmed återlämnas och patienten informeras om inköpsställen.

Batterier, elektrodsalva, gel, häfta och elektrodplattor tillhandahålles kostnadsfritt under utprovningstiden, därefter står brukaren själv för förbrukningsmaterialen.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Varning

Kom ihåg, tänk på! Personer som använder hjärtstimulator ska inte använda annan typ av muskel- eller nervstimulator varför kontakt bör tas med kardiolog i varje enskilt fall. Observera att om stimulatorn används i närhet, inom 1 m, av en kortvågs- eller mikrovågsapparat kan stimulatorns utgångseffekt påverkas.

Elektrisk stimulator vid inkontinens

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare med urologkompetens vid urolog-, kirurg- eller gynekologklinik.

Anvisning

Elektrisk stimulering är en alternativ behandlingsform till medicinering och kirurgisk behandling av personer med urininkontinens. Metoden ska användas på ett selekterat patientunderlag. Indikationen är i första hand träningsinkontinens, men god effekt kan även fås vid ansträngningskontinens och vissa blandformer. Elektrisk stimulator bör endast förskrivas efter noggrann klinisk undersökning med urodynamisk utredning och uteslutande av urinvägsinfektion. För att uppnå resultat med behandlingen är det viktigt att patienten förstått instruktionerna och är väl motiverad. Uppföljning av behandlingen bör ske regelbundet. Kontraindikationer för förskrivning av elektrisk stimulator, vid inkontinens är tömningssvårigheter, kraftig övervikt, vaginal prolaps och demenssjukdom.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

Varning

Kom ihåg, tänk på! Personer som använder hjärtstimulator ska inte använda annan typ av muskel- eller nervstimulator varför kontakt bör tas med kardiolog i varje enskilt fall. Observera att om stimulatorn används i närhet, inom 1 m, av en kortvågs- eller mikrovågsapparat kan stimulatorns utgångseffekt påverkas.

SKELETTMUSKELSTIMULATOR

Muskelstimulator

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid sjukhuskliniken för ortopedi, neurologi, neurofysiologi och geriatrik.

Varning

Kom ihåg, tänk på! Personer som använder hjärtstimulator ska inte använda annan typ av muskel- eller nervstimulator varför kontakt bör tas med kardiolog i varje enskilt fall. Observera att om stimulatorn används i närhet, inom 1 m, av en kortvågs- eller mikrovågsapparat kan stimulatorns utgångseffekt påverkas.

Hjälpmiddel för stimulering av sinnen och känslighet

Här ingår hjälpmedel som stimulerar ett eller flera sinnen, till exempel känsel och hörsel.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och barn- och ungdomspsykiatri.

Anvisning

Här avses produkter som är avsedda för sinnestimulering, tex. sittdynor med kulor, d v s hjälpmedel som stimulerar ett eller flera sinnen t ex känsel och hörsel och som därmed kan påverka vakenhetsgraden.

Tyngdprodukter kan förskrivas för att lindra svår psykisk eller motorisk oro som påverkar vakenhet, koncentration, genomförande och avslutande av aktivitet.

Observera att från och med 2023-12-01 är inte längre tyngdtäcke, bolltäcke, kedjetäcke eller filttäcke förskrivningsbart.

Dessa produkter kan endast förskrivas inom ramen för forskning och utveckling från och med 2023-12-01.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

HJÄLPMEDEL FÖR VÄRME- OCH/ELLER KYLBEHANDLING

Hjälpmedel för att producera värme eller kyla för terapeutiska ändamål.

Hjälpmedel för kylbehandling - kylväst

Förskrivare

Specialistläkare inom neurologi

Anvisning

Utrustning tillhandahålls uteslutande av förskrivande klinik och hanteras inte via hjälpmedelsförrådet.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

ANTIDECUBITUSHJÄLPMEDEL

Här ingår t.ex. produkter för att förhindra trycksår och liggsår.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Sjuksköterska vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Region Kalmar län

Tillsammans
för ett **friskare**
tryggare och
rikare liv

RÖRELSE-, STYRKE- OCH BALANSREDSKAP

När produkt inte kräver utprovning betraktas de som egenvårdsprodukter och kan därför inte förskrivas som hjälpmedel.

Tränings- och ergometercyklar

Avser manuped, armtränare och bentränare.

Förskrivare

Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Ståbarr, Ståstöd

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Finger- och handträningsredskap

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Arm-, bål och benträningsredskap (Inkl. gymnastikmattor)

Utrustning för träning av armars, bens och bålens rörelseförmåga, balans och muskelstyrka. Här ingår t.ex. ribbstolar, trampoliner, gymnastikmattor, studs mattor, balansbrädor, dynamiska ståstöd (tex Innowalk) och utrustning som hjälper personer sittande i rullstol att utföra aerob träning och styrketräning.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och mottagningar

Anvisning

Gymnastikmatta kan endast förskrivas vid särskilda behov av fast underlag för specifik träning inom barnhabilitering.

Gymnastikmatta och övriga träningsredskap som inte kan härledas till en medicinsk behandling utan anses vara för allmän träning kan inte förskrivas utan är egenvårdsprodukt.

Studs matta kan förskrivas till barn med cystisk fibros.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Tippbrädor

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

ÖVRIGA BEHANDLINGSHJÄLPMEDEL

Pressure splint

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Behandlingshjälpmedel för att återupprätta normal muskeltonus efter vissa hjärnskador såsom vid stroke.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Madrass för smärtlindring

Förskrivare

Specialistläkare

Anvisning

Specialmadrass kan erhållas som hjälpmedel vid grava smärttillstånd. Brukaren ska vara väl utredd avseende smärtan.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Hjälpmedel för behandling/träning vid oralmotoriska störningar

Förskrivare

Logoped i samråd med Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Hjälpmedel vid kommunikationsträning/-behandling

Förskrivare

Logoped vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Hjälpmedel för träning av alternativ och kompletterande kommunikation

Hjälpmedel för att träna alternativa kommunikationstekniker och vokabulär för att möjliggöra kommunikation mellan människor.

Förskrivare

Logoped, arbetsterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar

PROTESER OCH ORTOSER

Ortoser och/eller specialanpassade ortoser kan förskrivas som hjälpmedel i behandlingssyfte.

Egenavgift

Vid förskrivning av ortoser tas en avgift på 500 kronor ut eller då hjälpmedlet kostar mindre, den faktiska kostnaden plus 25% moms. En avgift tas ut per uppsättning förskriven ortos/er gällande samma diagnos/skada/symtom. Det ankommer på förskrivande enhet att informera om och inkassera avgiften. Avgiften tillfaller den förskrivande enheten.

Barn under 18 år är befriade från egenavgift.

Egenavgift ska ej tas ut för traumafall, där ortosen ingår som en del i behandlingen (ersättning för gips).

Gördel- sacro-iliaca ortos

Förskrivare

Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

För övrig information se del 4

Övre extremiteter, finger-, hand- och armbågsled

Behov som täcks av enkla mjuka prefabricerade finger-tumortoser och handledsortoser betraktas som egenansvar efter 18 års ålder.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

För övrig information se del 4

Nedre extremiteter, fot- och knäled

Mjuk ortos som inte kräver individuell anpassning, t.ex. mjuk knäortos med eller utan stödskenor betraktas som egenansvar efter 18 års ålder.

Förskrivare

Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns kliniker/mottagningar samt gäller även Region Kalmar läns habilitering

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

För övrig information se del 4

KOSMETISKA PROTESER

Peruker

Postischer och toupéer

Ögonfransar och ögonbryn

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid sjukhusklinik.

Reförskrivning får efter delegation av Överläkare och Specialistläkare göras av sjuksköterska vid behandlande klinik.

Reförskrivning för patienter som inte har någon aktuell kontakt med sjukhusklinik ska göras vid hudklinik eller annan lämplig klinik.

Anmärkning

Kostnaden bär av förskrivande klinik

Anvisning

Regionen lämnar bidrag till förskrivning av peruk, postisch, toupé, turban, lösögonfransar (inkl lim) och ögonbryn (inkl lim) samt tatuering av eyeliner/ögonbryn.

Bidraget ska täcka en del av den faktiska kostnaden som hårsättning och tillkommande arbetsinsatser medför.

Bidraget är begränsat och uppdelat i tre nivåer – se tabell nedan

Brukarens behov (medicinska, psykiska) avgör bidragsnivå.

Förskrivaren avgör vilka behov som föreligger samt avgör vilken bidragsnivå som är aktuell. Bidrag kan inte ges både till hårsättning och turban samtidigt.

Patienten väljer det som passar dem bäst.

Brukarens val

För utprovning av peruk/postisch/toupé kan brukare med beviljat bidrag hänvisas till de frisersalonger som Region Kalmar län tecknat avtal med enligt LOV (lagen om valfrihetssystem) eller tillämpa bidraget som "egenvård - fritt val".

Detsamma gäller de som beviljats bidrag för tatuering av eyeliner/ögonbryn.

Valet "egenvård - fritt val" innebär att brukare erhåller samma bidragsbelopp, men att regionens ansvar för insatsen upphör.

Förskrivaren bedömer om "Fritt val" kan tillämpas, beslutet tas baserat på brukarens förmåga att själv svara för,

- att bidraget fullt ut ska hanteras av brukaren och
- att regionen inte ger några garantier för på vilket sätt och med vilken information leverantören levererar hårsättningen/tatueringen.

Vid val och beslut om tillämpning av "Fritt val" ska detta dokumenteras på förskrivningen/rekvisitionen samt i brukarens journal.

När brukaren väljer att gå till en upphandlad leverantör har han/hon rätt att få stöd med utprovning, inklippning samt övrig anpassning av den planerade hårsättningen. Utprovning och information upp till två timmar har regionen avtalat inom ramen det pris som leverantören erhåller för arbetsinsatsen. Övrig tid kan debiteras brukaren. Brukaren står för alla kostnader som avser skötsel av hårsättning. Med skötsel menas som exempel; tvättning, läggning, schampo, balsam o dylikt.

Region Kalmar läns bidrag ges inte till

Hårsättning vid normalt manligt håravfall är inte bidragsberättigat.

Produkt + tillhörande arbetsinsats	Begränsat till diagnosen/er	Nivå	Belopp inkl. moms	Ny förskrivning/ bedömning sker efter
Lösögon- fransar, ögonbryn, lim	alopecia areata – totalis	1	max 20 st per år	3 år
Tatuering eyeliner/ ögonbryn	alopecia areata – totalis	1	3000 kr Påfyllning 1000 kr	3 år
Peruk Postisch Toupeé	vid tillfälliga behov (under 6 månader) <ul style="list-style-type: none"> ▪ lokala inflammationer eller ärrbildande hudsjukdomar i hårbotten ▪ endokrina sjukdomar och infektionssjukdomar ▪ operation eller olycksfall ▪ mediciner eller strålbehandling ▪ eventuella övriga fall efter specialistbedömning 	1	3500 kr/år	1 år
Turban		1	1000 kr	1 år
Peruk	vid bestående behov (över 6 månader)	2	4500 kr/år	3 år

Postisch Toupeé	<ul style="list-style-type: none"> ▪ medfödda hårdefekter eller alopecier ▪ lokala inflammationer eller ärrbildande hudsjukdomar i hårbotten ▪ endokrina sjukdomar och infektionssjukdomar ▪ operation eller olycksfall ▪ mediciner eller strålbehandling ▪ eventuella övriga fall efter specialistbedömning 			
Turban		2	1000	1 år
Peruk Postisch Toupeé	<p>vid bestående behov (flera år)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ alopecia areata – totalis ▪ eventuella övriga fall efter specialistbedömning 	3	8000 kr/år	3 år

Patientens ansvar

- Patienten betalar all kostnad som överstiger på rekvisitionen angivet belopp och även skötselprodukter.
- Sista datum för att använda rekvisition är ett år efter förskrivet datum för nivå 1 och tre år för nivå 2 och 3.
- Eventuellt kvarstående belopp kan inte sparas eller fås ut i kontanter.

Bröstproteser

Förskrivare

Kontaktsköterska/Bröstsköterska kan förskriva på delegation från överläkare och specialistläkare vid sjukhuskliniken.

Anvisning

Region Kalmar län ger bidrag till utvärdig bröstprotes. Direkt efter operation erhålles en primärprotes. När sedan operationsärrät är läkt kan utprovning av silikonprotes ske.

En protes per opererat bröst förskrivs. Dagens proteser är av god kvalitet och har lång livslängd, minst ett år.

Proteserna kan bäras vid sportutövning och bad och kan användas igen direkt efter avtvättning och torkning. Beroende på individuella behov kan dock extraproteser tillhandahållas efter överenskommelse mellan utprovaren och

hjälpmedelscentralen samt efter överenskommelse med den kostnadsansvariga enheten.

Region Kalmar län ger inte bidrag till BH eller korsett.

Rekvisition för utprovning av bröstprotes tillhandahålls av hjälpmedelscentralerna utifrån den förskrivning som utfärdats.

Utprovning av bröstprotes kan ske på:

- kirurgmottagningen, Länssjukhuset Kalmar
- kirurgmottagningen, Västerviks sjukhus
- kirurgmottagningen, Oskarshamns sjukhus

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik

HJÄLPMEDEL VID PERSONLIG VÅRD

KROPPSBURET SKYDDSMATERIAL

Huvudskydd

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Dessa hjälmar är avsedda för personer med medicinskt betingad falltendens t ex epileptiker.

Anmärkning

Kostnaden belastar förskrivande enhet

HJÄLPMEDEL FÖR ATT STABILISERA KROPPEN

Bälten, selar och västar

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns

habilitering

Anvisning

Bälten selar och västar får förskrivas som hjälpmedel när det är aktuellt som positioneringsstöd och när samråd med brukare/anhörig kan ske.

Förskrivning av bälten/selar som tvångs- och begränsningsåtgärd är inte tillåtet. Det kan upplevas som kränkande och även leda till andra negativa effekter för patienten tex. förlust av muskelstyrka, försämrad balans etc.

Förskrivning av bälten/selar som skyddsåtgärd är tillåtet under följande förutsättningar:

- Patienten ska samtycka till åtgärden
- Syftet ska vara att skydda, stödja och hjälpa eller aktivera patienten
- Syftet får inte vara att kompensera för brister t.ex. i bemanning, kompetens hos personal eller lokaler som inte är ändamålsenliga

Åtgärden ska alltid utgå från patientens behov och förutsättningar.

HJÄLPMEDEL VID TOALETTBESÖK

Flyttbara toalettstolar, med och utan hjul

Toalettstolar, med eller utan hjul, med en behållare och som kan användas för toalettbesök även på andra platser än badrummet.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Toalettstolsförhöjningar, fristående

Toalettstolsförhöjningar som är fristående på golvet, och som utan svårighet kan lyftas bort från toaletten.

Toalettstolsförhöjningar, lösa tillsatser

Toalettstolsförhöjningar som är fristående på golvet, och som utan svårighet kan lyftas bort från toaletten.

Toalettstolsförhöjningar, fasta tillsatser

Toalettstolsförhöjningar fast monterade på porسلinet som ökar sitshöjden för att underlätta sittande och att resa sig upp från toaletten.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

De aktuella förhöjningarna kan vara försedda med armstöd.

Armstöd och/eller ryggstöd som monteras på toalett

Hjälpmedel som monteras på toaletten och som ger stöd när en person ska sätta sig ner eller resa sig upp från toaletten.

Här ingår t.ex. kroppsstöd som monteras på toaletten.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

HJÄLPMEDEL VID TVÄTTNING, BAD OCH DUSCH

Bad/duschstolar med eller utan hjul, sitsar och ryggstöd

Hjälpmedel som ger stöd för sittande vid bad och duschning.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Badbritsar, duschbord och skötbord

Stationära eller mobila britsar/bord som en person ligger på i samband med bad, dusch eller blöjbyte.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

I denna grupp av hjälpmedel ingår de olika badkarsanordningar som är speciellt utformade för funktionsnedsatta personer, för att underlätta/göra det möjligt för dem att sköta den personliga hygien. Hit hör även hjälpmedel av typ duschbord som placeras i anslutning till ett badkar/duschplats.

VARSEBLIVNINGSHJÄLPMEDEL

Klockor

Hjälpmedel som mäter, visar och talar om vad klockan är.
Här ingår t.ex. bärbara och stationära hjälpmedel med eller utan en alarmfunktion.

Förskrivare

Logoped, Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Härmed avses specialklockor som inte finns i öppna handeln utan endast kan fås via "hjälpmedelsföretag" och ska endast kunna förskrivas om man inte klarar av vanlig klocka.

HJÄLPMEDEL VID FÖRFLYTTNING

GÅNGHJÄLPMEDEL

Armbågsstycken

Hjälpmedel som stöder en gående person och som har halvcirkelformat armstöd/bygel, ett horisontellt handtag, ett enda stödben och en doppsko.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Kan förskrivas efter medicinsk bedömning avseende förflyttningsförmåga. Specialkryckkäppen ska likställas med andra gånghjälpmedel.

STANDARD-kryckkäppen

För övriga brukare med kortvariga behov ex. förflyttningar vid benbrott ingår kryckkäpp som en del i behandling där respektive behandlande enhet står för hanteringen och brukarinformationen.

Egenavgift

Brukaren får betala en egenavgift på 100 kronor/1 st, 200kronor/par. Det ankommer på förskrivande enhet att informera om och inkassera avgiften som tillfaller den förskrivande enheten.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande klinik.

Hjälpmedlet hanteras inte av hjälpmedelsverksamheten

Underarmskryckor

Hjälpmedel som stöder en gående person och som har ett horisontellt underarmsstöd, ett handtag, ett enda stödben och en doppsko.
(RA-kryckkäppar med specialutformat handtag/underarmsstöd)

Axillarkryckor

Hjälpmedel som stöder en gående person och som har ett horisontellt polstrat stöd som placeras mot överkroppen i armhålan, ett horisontellt handtag samt ett eller flera vertikala stödben som slutar i en doppsko.
(ett stödben och axillstöd)

Gånghjälpmedel med tre eller fler stödben

Hjälpmedel som stöder en gående person och som har ett handtag med eller utan underarmsstöd och ett enda stödben som förgrenar sig i tre eller fler stödben med var sin doppsko, vilket ger extra stabilitet.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Ovannämnda gångstöd levereras med doppskor och vid behov isdubb eller andra tillbehör.

Gåstativ

Stativ som hjälper en person att bevara stabilitet och balans i samband med gång eller stående, vanligen konstruerat av metall, med handtag men utan underarmsstöd, och med antingen fyra doppskor eller med två doppskor och två länkhjul.

Här ingår t.ex. gånghjälpmedel med två länkhjul i kombination med två doppskor.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Rollatorer

Stativ som hjälper en person att bevara stabilitet och balans i samband med gång, med handtag och två eller fler hjul.

Här ingår t.ex. rollatorer med sits, rollatorer med stöddyna för knä och bakåtvända rollatorer som dras fram bakom kroppen.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Gåstolar inkl. gåvagnar, hjulsparker

Hjälpmedel med hjul och sits eller slingor, som stöder kroppen i samband med gång, med eller utan underarmsstöd.
Här ingår t.ex. gåcyklar.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Gåbord

Hjälpmedel med hjul och/eller doppskor och en stödyta eller underarmsstöd, och som skjuts framåt med hjälp av båda armarna, eventuellt i kombination med överkroppen.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

CYKLAR

Tilläggsutrustning till cyklar

Tilläggsutrustning eller modifieringar av cyklar för att underlätta användning av cykel.

Anpassningar till cyklar

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Anpassning i form av t ex stödhjulsaggregat, fotplattor och bålstöd kan förskrivas som hjälpmedel.

MANUELLA RULLSTOLAR

Hjälpmedel på hjul som ger möjlighet till förflyttning och stöd för kroppen för personer som har en begränsad förmåga att gå, Brukaren eller en medhjälpare är den som ger kraft och sköter framdriften.

Här ingår t.ex. stårullstolar (rullstolar med uppresningsfunktion och som kan hålla en person i stående ställning) och manuella rullstolar som kan bakåtlutas.

Manuella vårdarmanövrerade rullstolar

Hjälpmedel för transport av en person i sittande ställning en kortare sträcka, att framföras och styras av en vårdare.

Hjälpmedel för transport av en person i sittande ställning en kortare sträcka, att framföras och styras av en vårdare

Manuella tvåhjulsdrevna rullstolar

Rullstolar utformade för att framföras av den person som sitter i rullstolen genom att, med båda händerna, skjuta på hjulens däck eller drivringar.

Här ingår t.ex. framhjulsdrevna och bakhjulsdrevna rullstolar.

Manuella rullstolar med ensidesframdrivning

Rullstolar utformade för att framföras av den person som sitter i rullstolen genom att bara en hand används.

Här ingår t.ex. enhandsmanövrerade spakdrivna och hjuldrivna rullstolar.

Förskrivare:

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Förskrivaren ska noggrant gå igenom de krav som ställs på körbarhet, sittställning och transport. Om medicinska skäl föreligger kan luftfyllda däck förskrivas, men som standard är det massiva som gäller.

Specialanpassningar¹ ska i förekommande fall anges.

Sittanpassningar utreds via sittkonferens vid respektive hjälpmedelscentral.

Krav på miljö, brukare, underhåll:

Rullstolsbrukaren svarar själv för normalt underhåll, dvs rengöring och smörjning samt att rullstolen förvaras inomhus eller i ett skyddat utrymme.

Restriktion

Rullstol som bara används för yrkesutövning eller organiserat sportutövande kan inte förskrivas. Rullstol som endast används på arbetsplatsen bekostas av arbetsgivaren eller försäkringskassan.

Anmärkning

Ska transporthjälpmöblen användas som transporthjälpmöbel inom institution, kliniker och liknande räknas den som arbetstekniskt hjälpmedel och/eller basutrustning och finansieras som sådant.

Tillbehör till rullstol - påhängshjul

Påhängshjul kan förskrivas för att utomhus underlätta och öka framkomligheten på ojämnt underlag till patient som själv kör sin rullstol utomhus under hela året. Påhängshjul kan även förskrivas till barn för att underlätta självständighet i körandet och för att bidra till ökad delaktighet i aktiviteter.

MOTORDRIVNA RULLSTOLAR

Eldrivna vårdarmanövrerade rullstolar

Elektriskt drivna rullstolar som är utformade för att manövreras av en annan person än den som sitter i rullstolen.

---

¹ Specialanpassning registreras särskilt via dokumentation hos hjälpmedelstekniker.

Eldrivna rullstolar med manuell styrning

Elektriskt drivna rullstolar som styrs mekaniskt genom att förändra inriktningen av styrhjulen.

Här ingår t.ex. scooters.

Eldrivna rullstolar med motoriserad styrning

Elektriskt drivna rullstolar som styrs med hjälp av en eller flera styrmotorer.

Preliminärt beslut ska inhämtas från budgetansvarig innan utprovning initieras.

Det åligger förskrivaren att informera om vad som nedan sägs om lån under provtid, krav på körtid/år samt brukarens ansvar före utprovning och förskrivning. Avtalsförbindelse ska skrivas.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering i samråd med läkare och hjälpmedelskonsulent.

Bedömning

Medicinskt utlåtande av läkare inhämtas. En förutsättning för förskrivning är att brukaren ska kunna köra rullstolen utan fara för sig själv eller andra. Såväl det aktuella funktionshindret som brukarens syn, hörsel och psykiska tillstånd ska utgöra grund för bedömningen.

För förskrivning av elrullstol för utomhusbruk är kraven beträffande synskärpa detsamma som för körkort d v s minst 0,5 på bästa ögat med eller utan korrektion.

Förskrivaren ansvarar för att brukaren erhåller erforderlig information och körträning.

Anvisning

Elrullstol kan förskrivas till person som pga varaktig och eller progredierande funktionsnedsättning inte kan (utan stora svårigheter) förflytta sig med manuell rullstol. Behovet av att använda elrullstol ska vara frekvent året om. Brist eller avsaknad av allmänna kommunikationer eller bil utgör i sig inte skäl för förskrivning.

Region Kalmar län

Om den funktionshindrades förflyttningsbehov inte kan tillgodoses med manuell rullstol kan manuell rullstol med hjälpdrift eller elrullstol förskrivas.

Region Kalmar län förskriver elrullstolar till barn (0-18 år) inskrivna vid Region Kalmar läns habilitering samt egenmanövrerade elrullstolar till vuxna inskrivna vid Region Kalmar läns habilitering. Kommunerna i länet förskriver övriga elrullstolar inklusive vårdarmanövrerade elrullstolar till personer över 18 år inskrivna vid Region Kalmar läns habilitering.

Restriktion

Allmänt nedsatt uthållighet/orkeslöshet eller långa avstånd till samhällets allmänna service berättigar inte förskrivning av elrullstol.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av hur elrullstolen fungerar för patienten ska alltid göras av förskrivaren.

Krav på miljö, brukare, underhåll

Före utprovning av elrullstol ska besök göras i den aktuella användningsmiljön av ansvarig utprovare för bedömning om elrullstol kan fungera i miljön, om bostadsanpassning måste göras först, vilka typer av elrullstolar som kan vara aktuella m.m.

En förutsättning för förskrivning av elrullstol är att brukaren förvarar elrullstolen inomhus eller har tillgång till ett frostfritt och skyddat laddnings- och förvaringsutrymme.

Skötselanvisningar ska följa varje elrullstol. Brukaren ansvarar för att skötsel av batterierna utförs på fullgott sätt. Batterier som inte sköts på ett riktigt sätt och därför måste bytas ut kan debiteras brukaren. Om brukaren inte själv kan ansvara för detta ska förskrivaren utse ansvarig person i brukarens omgivning.

Service och reparationer utförs av hjälpmedelstekniker eller den ansvariga hjälpmedelscentralen anlitar.

Brukaren svarar för normalt underhåll. Brukaren rekommenderas att se över sitt försäkringsskydd. I övrigt hänvisas till de generella regler som gäller hjälpmedelsbrukarens ansvar.

Uppföljning

Eldrivna rullstolar förses med drifttidsmätare. Om mätaren på en utomhusrullstol visar att rullstolen gått 50 timmar eller mindre under ett år ska prövning ske om rullstolen ska återtas. För inomhusrullstol är motsvarande gräns 25 timmar per år. Kontroll av drifttidsmätare ska årligen göras av förskrivaren eller hjälpmedelstekniker.

Trafikregler

För eldrivna utomhusrullstolar gäller att trafikregler för gångare ska följas om rullstolen framförs i "gånghastighet", ca 4 km/tim. Om rullstolen körs med högre hastighet jämförs ekipaget med en cyklist och då ska trafikregler för cyklist följas.

Rullstolen ska då vara utrustad enligt samma regler som för en cykel, se Transportstyrelsens "Regler om fordon".

TILLÄGGSUTRUSTNING TILL RULLSTOLAR

Hjälpmiddel avsedda att brukas i samband med användningen av rullstolar.

Drivaggregat till rullstolar

Hjälpmiddel som monteras på en manuell rullstol för att hjälpa brukaren eller vårdaren att köra rullstolen, eller för att köra rullstolen utan manuell kraft.

Preliminärt beslut ska inhämtas från budgetansvarig innan utprovning initieras.

Det åligger förskrivaren att informera om vad som nedan sägs om lån under provtid.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Bedömning

Förskrivaren ansvarar för att brukaren/den som framför rullstolen erhåller erforderlig information och körträning.

Restriktion

Region Kalmar län

Allmänt nedsatt uthållighet/orkeslöshet hos anhörig/personal eller långa avstånd till samhällets allmänna service berättigar inte individuell förskrivning av vårdaraggregat.

Samutnyttjande

Samutnyttjande kan eftersträvas. Vid dessa tillfällen förskrivs inte drivaggregatet på enskild individ utan den förskrivande enheten blir likställd med brukare.

Anvisning

Om den funktionshindrades förflyttningsbehov inte kan tillgodoses med manuell rullstol kan hjälpdrift förskrivas främst pga hög brukarvikt och eller kraftigt kuperad terräng.

Uppföljning och utvärdering

Förskrivningen av hjälpdrift ska föregås av en individuellt anpassad provtid i brukarens egen miljö. Denna provtid ska innefatta adekvat utbildning för vårdare/transportör.

Drivhjul med elmotor har funktionen att förstärka brukarens egen kraft. Vårdaraggregat är avsedda att underlätta för anhörig/vårdare/motsvarande. Vårdaraggregat kan förses med drifttidsmätare.

Krav på miljö, brukare, underhåll

Skötselanvisningar ska följa varje hjälpmedel. Brukaren ansvarar för att skötsel av batterierna utförs på fullgott sätt. Batterier som inte sköts på ett riktigt sätt och därför måste bytas ut kan debiteras brukaren. Om brukaren inte själv kan ansvara för detta ska förskrivaren utse ansvarig person i brukarens omgivning.

Reparationer utförs av hjälpmedelstekniker eller den hjälpmedels-centralen anlitar. Brukaren svarar för normalt underhåll. Brukaren rekommenderas att se över sitt försäkringsskydd. I övrigt hänvisas till de generella regler som gäller hjälpmedelsbrukarens ansvar.

ALTERNATIVA MANUELLT DRIVNA FORDON

Sittvagnar, liggvagnar

Hjälpmedel på hjul för en eller fler personer som ligger eller sitter, utformade för att framföras och styras av en vårdare.

Barnvagn är i allmänhet ett komplement till aktiv förflyttning i t.ex. rullstol.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Egenavgift

Vid förskrivning av vagn till barn i barnvagnsålder (< 3,5 år) får brukaren stå för en avgift motsvarande kostnaden för en ny vagn i standardutförande.

Det ankommer på förskrivande enhet att informera om och kassera in avgiften. Avgiften tillfaller den förskrivande enheten. Vid kortvarigt behov lånas vagn ut som ett alternativ till rullstol utan att avgift tas ut, dock längst 6 månader.

Sittvagn, liggvagn

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Med sittvagn avses specialvagn avsedda för funktionshindrade barn, gäller inte de vagnar som förekommer i öppna handeln.

Egenavgift

Sittvagn 3000 kronor

Rullbrädor och krypvagnar

Hjälpmedel på hjul på vilka en person ligger eller sitter för att kunna förflytta sig genom att skjuta ifrån med händerna eller fötterna mot golvet.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

HJÄLPMEDEL FÖR ÖVERFLYTTNING OCH VÄNDNING

Hjälpmedel som underlättar byte av ställning i förhållande till en annan aktivitet.

Glidbrädor, -mattor, och skivor

Hjälpmedel som ändrar en persons placering eller riktning genom att använda glidteknik.

Vridplattor/vändskivor

Hjälpmedel som hjälper en person att göra en roterande rörelse med fötterna stående på den roterande skivan.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Fristående lyftbågar

Hjälpmedel som hjälper en person att resa sig från en sittande eller liggande position (t.ex. från en säng eller från en stol).

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Repstegar

Hjälpmedel som fixeras i den ena änden och som hjälper en person att ändra sin kroppsposition steg för steg.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Uppresningsbälten

Hjälpmiddel som hjälper en person att manuellt förflytta en annan person.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

PERSONLYFTAR

Utrustning för överflyttning genom att lyfta och placera en person i syfte att möjliggöra en planerad aktivitet.

Beträffande stationära personlyftar ska beslut inhämtas från budgetansvarig innan utprovning och förskrivning verkställs. Före montering av stationära lyftar ska fastighetsägaren ha lämnat medgivande och skriftlig överenskommelse ska göras (i särskild avtalsförbindelse) gällande att hjälpmedlet förblir lös egendom.

Besiktning av tak- och väggmonterade personlyftar ska ske innan de tas i bruk därefter sker årlig besiktning. Mobila personlyftar ska besiktigas årligen av sakkunnig person. Besiktningen dokumenteras av regionservice. Leverantörens uppgifter om vilka selar som får användas måste följas.

Trapphiss, hiss och lyftplatta kan inte förskrivas. För dessa produkter får ansökan om **BostadsAnpassningsBidrag** göras inom respektive kommun.

Hjullyftar för överflyttning av sittande person med hjälp av lyftselar/lyftslingor

Utrustning för att lyfta och fritt förflytta en person i sittande, halvsittande eller halvliggande ställning med den personbärande enheten bestående av selar/slingor.

Stationära personlyftar monterade på väggar, golv och/eller i tak

Utrustning för att lyfta och förflytta en person inom ett område begränsat av utrustningen.

Stationära lyftar monterade på eller i andra produkter

Utrustning för att lyfta en person inom ett område begränsat av utrustningen. Här ingår t.ex. badkarsmonterade lyftar.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

Förskrivning av lyft kan ske då en persons överflyttningsproblem inte kan lösas med enklare hjälpmedel eller med förflyttningsteknik.

En mobil lyft får samutnyttjas där så är möjligt. Lyftselen är alltid personlig. Detta ska framgå på respektive förskrivning. Det är viktigt att alla berörda äger god kännedom om lyftens handhavande. Leverantörens uppgifter om vilka lyftselar som får användas måste följas enl. kombinationsavtalet.

Lyftselar

Hjälpmedel som ger stöd till en person som lyfts i en lyft. Här ingår t.ex. selar, slingor.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

Lyftselen är personlig.

Skriftliga instruktioner om lyftselens applicering ska finnas hos brukaren.

Lyftselar får endast användas till de personlyftar som är testade och godkända för detta.

Leverantörens uppgifter om vilka selar som får användas måste följas.

Anmärkning

Lyftselar, sitsar o dylikt slits och måste av säkerhetsskäl ersättas när någon del blir trasig eller nött. Reparationer får endast utföras av respektive tillverkare.

Detsamma gäller även för anpassningar, då selarna endast är godkända i sitt grundutförande.

HJÄLPMEDEL I HUSHÄLLET 15

Här ingår t.ex. hjälpmedel för att äta och dricka.

HJÄLPMEDEL FÖR ATT ÄTA OCH DRICKA

Hjälpmedel för enteral näringstillförsel (Sonder)

Rör som möjliggör att flytande föda kan föras direkt in i kroppen.

Förskrivare

Överläkare och Specialistläkare vid sjukhusklinik och i primärvård

Anvisning

Till denna grupp räknas produkter som sond, PEG (perkutan endoskopisk gastrostomi), gastrostomiknapp för näringstillförsel.

Behandlande läkare fastställer diagnosen och remitterar patienten till dietist för utredning av näringsbehov.

Sondmatningsaggregat ex. matningsslang, förlängningsstycke, spruta, och droppställning bedöms av och tillhandahålls av Patientansvarig sjuksköterska Region Kalmar län eller Kommun.

Se bilaga angående ansvarsfördelning

Anvisning

Dietist förskriver mängden näringsbehov samt tillhörande pump och ev. ryggsäck.

Anmärkning

Se vidare "Anvisningar för förskrivning av livsmedel för speciella medicinska ändamål" i Del 5 "Regionens övriga insatser vid särskilda behov".

Hjälpmedel för utrustning och anpassning av bostäder och andra lokaler

Inom denna huvudgrupp faller inte de åtgärder och hjälpmedel som omfattas av bostadsanpassningsbidrag.

Sittmöbler och tilläggsutrustning till sittmöbler

Här ingår t.ex. justerbara sittmöbler samt dynor och andra hjälpmedel som placeras på en sits för att korrigera och/eller bibehålla en stadig sittställning.

Elektriskt inställbar stol

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Anpassat sittande är i första hand egenvård. Stol kan förskrivas i undantagsfall efter godkännande av verksamhetschef.

Inställbar stol med elektrisk motor för reglering av sitthöjden kan förskrivas till person som endast kan resa sig om sitthöjden är i extremt högt läge eller till extremt kort person eller person med grava rörelseinskränkningar i armarna för att uppnå större räckvidd. El-stol kan förskrivas om personen har behov av att kunna ändra sitthöjd och inte klarar av att stå/stödja på benen i samband med höjdjustering.

Sittanpassning, säten, sittkuddar

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Härmed avses coxitdyna, individuellt anpassad sits, sittskal och formgjuten sits som monteras på stolstativ, rullstol eller annat förflyttningshjälpmedel eller används separat för att möjliggöra sittande.

Utredning, utprovning och handläggning av individuellt anpassad sits, sittskal och formgjuten sits bör ske i samråd med hjälpmedelscentralerna.

Rullstolsdynor

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Här avses rygg-, svank-, och sittdynor.

Sängar, sängutrustning

Här ingår t.ex. sängar med eller utan inställningsmöjligheter, samt löstagbara sängbottnar.

Anpassning till befintlig säng med enklare hjälpmedel såsom reglerbart sängryggstöd, sängdävert, förhöjningsklotsar eller motsvarande ska i första hand övervägas. Utgångsläge för bedömning ska vara att sängen är av normal standard. Med normal standard avses sängbotten/madrass monterad på ben.

Sängar och lösa sängbottnar manuell reglerbara

Sängar med möjlighet att reglera en eller flera sektioner av sängbotten i höjd eller vinkel, inställningen, som regleras manuellt, kan göras av den som ligger i sängen eller av en hjälpare.

Sängar och lösa sängbottnar elektriskt reglerbara

Sängar med möjlighet att reglera en eller flera sektioner av sängbotten i höjd eller vinkel, inställningen, som regleras elektriskt, kan göras av den som ligger i sängen eller av en hjälpare.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

Brukaren får själv bekosta madrass.

Sänggrindar

Nedfällbara och/eller löstagbara grindar som förhindrar att personen ramlar ur sängen.

Förskrivning av sänggrindar som tvångs- och begränsningsåtgärd är inte tillåtet. Det kan upplevas som kränkande.

Förskrivning av sänggrindar som skyddsåtgärd är tillåtet under följande förutsättningar:

- Patienten ska samtycka till åtgärden
- Syftet ska vara att skydda patienten
- Syftet får inte vara att kompensera för brister tex. i bemanning, kompetens hos personal eller lokaler som inte är ändamålsenliga

Åtgärden ska alltid utgå från patientens behov och förutsättningar.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Grindskydd

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Sänglyft

Höjdställbara underrederna på vilka en standardsäng kan monteras så att sängen kan fungera som en höjdställbar säng.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Bäddutrustning

Sängkläder och fästanordningar för sängkläder.

Här ingår t.ex. dynor, kuddar, filter och fästanordningar för filter, bågar fästa på sängen för att förhindra att lakan och filter tynger på personens kropp.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

Rekommenderade artiklar inom gruppen bäddutrustning är filthållare och kuddar för funktionell viloställning, dock ej nackkuddar.

Ställbara rygg- och benstöd till säng

Hjälpmedel som understödjer olika kroppsdelar för en person som ligger i en säng, manuella eller elektriska.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

Elektriska ryggstöd kan förskrivas vid svårighet att ändra läge mellan liggande och sittande samt vid andnings- och cirkulationsbesvär

Höjdställbara tillsatser till möbler

Förhöjningsben

Hjälpmedel som placeras under en möbels ben för att öka längden på benen.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering och LAH

Anvisning

Brukaren tillhandahåller lämplig möbel.

Ramper

Portabla ramper

Flyttbara lutande underlag som överbryggar en begränsad nivåskillnad.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anmärkning

Avser endast teleskop- och vikbara ramper. Förskrivningen får inte ersätta bostadsanpassning.

Hjälpmedel för kommunikation och information

Hjälpmedel för att underlätta för en person att ta emot, sända, producera och/eller processa olika sorters information.

Här ingår t.ex. hjälpmedel för att se, höra, läsa, telefonera, signalera och larma samt för informationsteknologi.

Vid flerfunktionshinder kan kostnaden för kommunikationshjälpmedel delas mellan de olika vårdgivarna, t ex mellan syncentral och habilitering.

Kostnad för utbildning av brukaren/anhörig bärs av förskrivande enhet, medan kostnaden för utbildning av t e x lärare, skolassistent, personlig assistent och annan personal bekostas av berörd förvaltning/företag.

Vid förskrivning av hjälpmedel över ett ½ basbelopp² ska verksamhetschef godkänna att förskrivningsprocessen påbörjas.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Samtalshjälpmedel vid närkommunikation

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering och mottagningar

Anvisning

En tvärprofessionell utredning ska föregå förskrivningen. Utprovning görs i samråd med hjälpmedelskonsulent. För patienter med flera funktionsnedsättningar ska utprovning ske i samråd mellan berörda förskrivare.

Programvara vid närkommunikation

Hjälpmedlet är en programvara för att ta fram meddelanden för närkommunikation som kan vara kommunikation med hjälp av syntetiskt tal, bilder, symboler och eller text.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering och mottagningar

Bokstavssatser och symbolsatser/tavlor

Samtalshjälpmedel gör det möjligt för två personer att samtala med varandra när de befinner sig på samma plats. Avser bilder, symboler, tecken. Omfattar även programvara för att producera bilder, symboler eller tecken.

---

² Ett helt basbelopp år 2022 = 48 300 kr , ½ basbelopp = 24 150 kr

Anpassning av dator

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

En tvärprofessionell utredning ska föregå förskrivning av anpassning.

Brukare med egen dator kan få anpassningar.

Anpassningen ska helt eller delvis kompensera för funktionsnedsättning som påverkar kommunikationsförmågan.

Förändringar, som kan göras i datorns operativsystem och standardprogram, bör beaktas i första hand.

Med förskrivningsbar anpassning kan menas:

- Alternativa styrsätt (tangentbord, mus)
- Specialprogram som kompenserar för funktionsnedsättning.

Hjälpmedel på arbetsplats/skolan; v.g. se Inledande kapitel förskrivningsanvisningarna.

Samtalsapparater, portabla

Samtalshjälpmedel gör det möjligt för två personer att samtala med varandra när de befinner sig på samma plats. Elektroniska hjälpmedel som stöder närkommunikation.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering och mottagningar

Anvisning

Här avses kommunikationshjälpmedel för tal- röst- och språkskadad person.

Här ingår bokstavs-, bild- och symbolsatser, både tryckt material samt digitala bildbaser. Material för användning av kartor och bilder t ex pärmar, mappar och

bildfickor. Samtalsapparater med eller utan tal, vilket kan vara inspelat eller syntetiskt.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Kommunikationsförstärkare

Förskrivare

Logoped vid Region Kalmar läns habilitering och mottagningar

Anvisning

Här avses hjälpmedel för personer utan stämband samt personer med svag röst som menligt påverkar kommunikationen. Röstbehandling bör föregå förskrivning.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Läshjälpmedel

Bladvändare, elektriska

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Utrustning för att spela in och återge ljud

Förskrivare

Arbetsterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Hjälpmedel för digital in- och uppspelning av ljud kan förskrivas till flerfunktionshindrade med uttalade motoriska svårigheter och/eller personer med specifika svårigheter att läsa.

Utredning av personens förmåga att tillgodogöra sig innehållet i uppläst text ligger till grund för förskrivning.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Telefoner och telefoneringshjälpmedel

Texttelefoner

Bildtelefoner

Förskrivare

Logoped

Anvisning

Här ingår hjälpmedel för elektronisk kommunikation i realtid. Förskrivningen avses gälla för personer med talskada eller språkstörning och som inte eller endast med betydande svårighet kan nå en dialog i realtid med "vanlig telefon". Endast behov av elektronisk kommunikation i hemmet kan tillgodoses.

Verksamhetschef inom habiliteringen tilldelar förskrivningsrätt då särskilt kostnadsställe för elektronisk kommunikation är kopplat till habiliteringen.

Statsbidraget för elektronisk kommunikation samt ansvaret för redovisning av detsamma har habiliteringen.

Varseblivningshjälpmedel

Elektroniska almanackor och minneshjälpmedel

Förskrivare

Arbetsterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Hjälpmedlet ska vara ett redskap för att öka och utveckla självständighet i livets dagliga aktiviteter. Det är väsentligt att den resurs som ställs till den funktionshindrades förfogande verkligen utnyttjas. Beakta även hjälpmedel under rubrik: HJÄLPMEDEL FÖR KOGNITIVT STÖD

Anvisning

Förskrivs endast som individuellt stöd till egenhantering varpå täta uppföljningar är särskilt aktuellt.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet

Hjälpmedel för kognitivt stöd

Kognitivt bildstöd för utförande av dagliga livets aktiviteter

Förskrivare

Arbetsterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Här ingår bildstöd för att t ex kunna hantera pengar och planera och strukturera det dagliga livet.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Larmsystem

Enkla anropssystem, signalanordningar

Förskrivare

Arbetsterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Här avses produkter för att den funktionshindrade ska kunna påkalla uppmärksamhet, passivt eller aktivt. Utrustningen kan vara såväl stationär som portabel.

Anmärkning

Trygghetslarm med olika anpassningar och i vissa kommuner dörrlarm tillhandahålls via kommunen.

Anfallslarm

Hjälpmedel som antingen sätts igång av användaren själv eller aktiveras automatiskt i händelse av en personlig nödsituation.

Här ingår t.ex. insulinlarm, anfallslarm för epileptiker och fallandelarm.

Förskrivare

Öl och SI vid medicinsk klinik eller barnmedicinsk klinik, vid neurologisk klinik samt inom habiliteringen.

Utprovare

Arbetsterapeut

Anvisning

Avsett för personer med epilepsi, Grand mal.

Anmärkning

Kostnaden bärs av behandlande enhet.

Hjälpmedel för att handha, manövrera och/eller kontrollera utrustning

Knappar, rattar, vred och handtag

Strömbrytare (till/från funktion) och omkopplare

Hjälpmedel för att sätta på eller stänga av strömkretsar. Här ingår t.ex. tryckknappar för elektriska apparater.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Här avses strömbrytare och kontakter som möjliggör brukarens hantering av sitt hjälpmedel.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Hjälpmedel för omgivningskontroll

Fjärrsystem

Systems för att styra hjälpmedel och produkter från ett avstånd.

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering

Anvisning

Automatisk dörr- och fönsteröppnare/stängare bör sökas som bostadsanpassning då det är fråga om fast montering.

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Greppanpassningar och hjälpmedel som ersätter arm och/eller hand- och/eller fingergrepp

Peklampor

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut, Logoped vid Region Kalmar läns habilitering

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Fixeringsbräda

Förskrivare

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut vid Region Kalmar läns habilitering

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.

Transporthjälpmedel

Droppställning

Förskrivare

Sjuksköterska vid regionens habilitering alt. Distriktssköterska vid mkt särskilda fall (se tabell bilaga 1)

Anvisning

Förskrivs som tillbehör till medicinsk behandlingsutrustning injektions- och näringspumpar

Anmärkning

Kostnaden bärs av förskrivande enhet.